

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av Stockholms kommun
arbete med att säkerställa vetenskaplig grund och
beprövad erfarenhet i utbildningen**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Stockholms kommun avseende kvaliteten i huvudmannens arbete med att säkerställa att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Granskningen genomfördes under höstterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 12 december 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Stockholms kommun senast den 15 juni 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Stockholms kommun har inkommit med en sådan redovisning den 12 juni 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver systematiskt följa upp att utbildningens innehåll och metoder vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt att skolorna har praktiska förutsättningar för att beakta detta.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete för att systematiskt följa upp att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och i någon mån att skolorna har praktiska förutsättningar att beakta detta. Huvudmannen har inlett ett fem terminer långt samarbete med Stockholms universitet inom ramen för utbildningsförvaltningens insats *Att leda undervisningsutveckling*, vilket fokuserar på gymnasieskolorna. Samtliga skolledare på stadens gymnasieskolor deltar numera i ett nätverk med fördjupande utbildningstillfällen två gånger per termin med syfte att förbättra skolledarnas pedagogiska förmåga att leda undervisningsutveckling baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Till dessa möten ska skolledarna ta med sig faktiska erfarenheter från professionellt lärande och verksamhetsutveckling på den egna skolan för att gemensamt diskutera och bredda sin förståelse. Uppföljning av arbetet ska ske inom det befintliga systematiska kvalitetsarbetet genom strukturerade samtal i resultatdialoger mellan rektorerna och gymnasiecheferna samt skriftligen i tertiärrapport 2, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse. Genom utvecklingsinsatsen förväntas skolledarna öka sin förmåga att fortlöpande och systematiskt leda och följa upp en undervisningsutveckling som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet på respektive skolenhet, för att därmed öka likvärdighet och kvalitet. Huvudmannen vill därmed synliggöra rektorernas arbete och få en ökad inblick i det, för att på så vis även kunna rikta stödande insatser till skolor där behov identifieras.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete för att systematiskt kunna följa upp hur arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet gestaltar sig på respektive skolenhet. Det är dock avgörande att huvudmannen fortsätter att följa upp olika skolledares förutsättningar för att på sin skolenhet bedriva ett arbete på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet ur perspektiven personalens kompetens och tidsmässiga möjligheter. Huvudmannen behöver också följa upp hur kunskap om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet ska kunna spridas till alla. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter och att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver organisera arbetet med beprövad erfarenhet så att de arbetsätt för att tillvarata personalens praktiska erfarenheter som finns på enskilda skolor implementeras i hela organisationen.

Huvudmannen har visserligen inlett en kompetensutvecklingsinsats kring undervisningsutveckling, men i detta arbete ingår inga konkreta metoder för att tillse att alla skolenheter systematiskt jobbar med att bepröva sina lärares erfarenheter. Huvudmannen redovisar att den kompetensutvecklingsinsats rektorer genomför, *Att leda undervisningsutveckling*, ska synliggöra lokala erfarenheter kring undervisning och kollegialt lärande såväl som hur skolorna arbetar med att bepröva lärares erfarenheter. Denna insats ska, enligt huvudmannen, ge huvudmannen insikter i hur beprövad erfarenhet används i praktiken på de olika skolenheterna. Huvudmannen redovisar också att arbetet med Gy25 omfattar erfarenhetsutbyte och spridning av beprövad erfarenhet lärare emellan. Förvaltningen avser också att för skolpersonalen tydliggöra sina övriga spridningskanaler för information och kunskap om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Huvudmannen redovisar dock inga konkreta sätt att säkerställa hur lärare på de enskilda skolorna ska bepröva sina erfarenheter i de steg som enligt Skolverket ingår i ett sådant arbete: att systematiskt samla, diskutera och ompröva lärares individuella erfarenheter och därigenom skapa beprövad kunskap som både dokumenteras, kritiskt granskas och tillgängliggörs för flera över tid.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att skapa rutiner som säkerställer att samtliga gymnasieskolor arbetar med att bepröva lärares konkreta erfarenheter. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter och att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Maria Lundström

Föredragande
Signerat av: Maria Lundström

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

Enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I 1 kap 3 § skollagen definieras begreppet utbildning som verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av första stycket 4 kap. 4 § skollagen framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen även ska genomföras på förskole- och skolenhetsnivå. Av andra stycket framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av tredje stycket framgår att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten.

Förarbeten

Av prop. 2009/10:165. s. 223-224 framgår bl.a. följande.

De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt

förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund.

Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Av prop. 2009/10:165. s. 633 framgår bland annat följande.

Utbildning är det mest grundläggande begreppet i såväl 1985 års skollag som i denna skollag. Termen beskriver all den verksamhet som omfattas av de övergripande målen i skolförfattningarna. I 1985 års lag finns dock inte någon uttrycklig definition. Med utbildning avses i den nya skollagen utöver undervisningen i princip all verksamhet, både i den inre och yttre miljön, som anordnas av huvudmannen och vanligtvis äger rum under skoldagen. Härigenom kommer t.ex. den verksamhet som sker under skolmåltider och på skolgården under raster att omfattas av definitionen. Även "externa" verksamheter som lägerskolor, studiebesök etc. innefattas i begreppet utbildning.